

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 13 Lipca v. s. 1825 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sanktpetersburskich jest dnia 4 lipca.

Ostatniy środy, odbył się popis publiczny, uczniow instytutu górniczego i gospodarstwa wiejskiego, założonego przez Hrabinią Zofią *Strogonową*, w obecności licznego i świetnego zgromadzenia, na którym byli obecni Członkowie Głównego Rządu, Dyrektor Departamentow górnictwa i robót solnych. Uczniowie, w liczbie 25, zdawali sprawę z nauki religii, algiebrzy, geometryi i trygonometrii; z języków rossyjskiego i niemieckiego; z mineralogii, fizyki, historii i geografii; i wogólności wszyscy okazali dowody postępu w tych naukach. Szczególniey dał się widzieć postęp w języku niemieckim, którym nie mają sposobności mówienia, prócz pomiedzy sobą, również i w fizyce, którey początkowe zasady z dokładnością im były wykładane. Opisywali różne maszyny, i tłumaczyli doświadczenia, które pokazywał P. *Rospini* w obliczu zgromadzenia. Wszyscy obecni na tey uroczystości rozeszli się przejęci uszanowaniem ku wspaniałey fundatorce tego pożytecznego zakładu, niosąc w sercach szczerze życzenia, ażeby inne projekta tego rodzaju, które ona przedsiębierze, były uwieńczone podobnymże powodzeniem.

— Dnia 24 czerwca w dzień uroczystości ś. *Jana Chrzyciciela*, założono w *Car skim-Siele* fundamenta kościoła katolickiego, pod tytułem tegoż świętego *Poprzednika Chrystusa Pana*. Po poświęceniu miejsca na kościół i modlitwach zwyczajnych, *J.W. Hrabia Ożarowski*, Jenerał Adjutant N. *Cesarza Jegomości*, na czele komitetu, który będzie miał dozór nad budowę tego kościoła, położył pierwszy kamień węgielny, w obecności *J.W. Szyszko wa*, Ministra Oświecenia publicznego i Głównozarządzającego wyznań religijnych, który sam raczył położyć napis, wyryty na tablicach miedzianych w językach rossyjskim i łacińskim. Ten święty obrząd, podczas najpiękniejszey pogody odbyty, w obecności licznie zgromadzonych znakomych osób, był prawdziwą uroczystością dla katolików, którzy spodziewają się na przyszły rok widzieć poświęcenie tego kościoła, którego codzieln bardziey daje się czuć potrzebę.

Świątynia ta będzie murowana podług planu architektów *Abra ci Adamini*, z których starszy (*Leon Adamini*) ma polecenie kierowania robotami. Wznosząc się przeciw nowego ogrodu, budowa ta nabędzie ozdoby od jego bliskości, i stanie się punktem, z którego nayprzyjemniejszy będzie widok tego ogrodu.

Oprócz daru pięknego placu, *N. PAN* raczył darować jeszcze 30 000 rub. na budowę tego kościoła. Summa ta z ofiarami prywatnemi wynosi dotąd 61,701 rubl. Ale ponieważ uskutecznienie tego przedsięwzięcia wymaga kosztow większych, przeto Komitet wzywa pobożnych do uczestnictwa w tak dobrem dziele, iżby raczyły przesyłać swe ofiary pod następującym adresem.

Przewielebnemu *J. Xiędzu Sokulskiemu*, przełożonemu kościoła katolickiego w *St. Petersburgu*, dla oddania Komitetowi budowania kościoła katolickiego w *Car skim-Siele*.

Po wystawieniu kościoła ogłoszony będzie ra-

chunek z summ otrzymanych z listą osób, które się do tego przyłożyły.

— Donoszą z *Toropca*, w gubernii pskowskiej, że dnia 2 b. m. po upałach nieznośnych, nastąpiła tam okropna burza. O godzinie 6stej wieczorem chmury gęste, ze strony północno-wschodniej, pędzone gwałtownym wiatrem, który gruchotał i wyracał dachy, parkany i drzewa, zebrały się gromadnie nad miastem i okolicami; deszcz lał potokami, a wkrótce ziemia pokryła się gradem, który dochodził wielkości gołębiego jaja; w tymże czasie na jeziorze *Solamin* powstała trąba wodna, która wierzchołkiem swoim dosięgała obłoków. Podczas tego fenomenu, pierwszy raz u nas widzianego, wody jeziora wyparte zostały ku brzegom. We trzy kwadrans burza ustała i słońce oświeciło pole spustoszenia; wszystkie ogrody w mieście do szczętu zniszczone, a w wielu wsiach okolicznych cała nadzieja plonów tegorocznych zginęła.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 17 lipca:

(z *Kuryera Warszawskiego*).

Według Postanowienia *J.O. Xięcia Namiestnika Królewskiego* z dnia 23 listopada r. z. w mieście *Nowym-Dworze*, corocznie odbywać się będą jarmarki w dni następujące: 15 stycznia, 19 marca, 13 maja, 15 lipca, 15 września i 11 listopada.

W okolicach *Wigier* w wojew. *Augusto*. d. 29 z. m. powstała okropna burza, w kilku wsiach grad zupełnie zniszczył zboże w polu, wszelkie ogrodowiny, a nawet kilkanaście domów doznało uszkodzenia.

Pod wsią *Kozłowam* blisko *Kozienic* znaleziono w ziemi kilka garcy kartaczów i kul, które (jak się domyślają) zostawały tam od r. 1794.

FRANCYA.

Paryż dnia 30 czerwca.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*).

Paryżcy sabaudczykowie, rodem z *Megewo*, złożyli 3000 franków, na zakupienie naczyń kościelnych, i ofiarowanie ich kościołowi miejsca rodzinnego. Większa ich część trudni się chędożeniem butów przechodniom na ulicach.

W dniu onegdajszym przedsięwzięto w sądzie najwyższym sprawę, której rozwiązanie jest ciekawem i bardzo ważnem. Rzecz idzie o to: czyli było w mocy *Hieronima Bonaparte*, podczas panowania jego w *Westfalii*, zatrzymać przy sobie inwestyturę lenności do korony wracającej i więcej nawet działać, a niżeli sam *Xiąże Elektor Heskki* mógłby uczynić. Darował on swemu ministrowi spraw zewnątrznych majątność lenną, ten zaś sprzedał ją wielkiemu marszałkowi dworu. Po powrocie Elektora heskkiego do kraju swego, wyzuto z posiadłości tych dóbr marszałka, który zapozwał sprzedającego o zwrot poniesioney straty. Idzie rzecz teraz o to, czyli kontrakt pomiędzy obydwoma stronami zawarty, jest aleatoryczny. Zachodzą przy tém pytania, dotyczące praw krajowych, i praw lenności w Niemczech, które objaśnić ze strony krajow niemieckich potrzebują. Na przedstawienia adwokata jedney ze stron procesujących, odłożono sprawę aż do upłynienia feriiów.

aby tym sposobem dać dośwyć czasu do zebrania potrzebnych dowodów i wyjaśnień.

W dniu 17 czerwca po raz drugi dotknięte zostały niektóre okolice departamentów Marny i Garony mocnym gradobiciem. Nie tylko pola zbożem zasiane zniszczone zostały, ale też winnice i drzewa owocowe, tak iż przez parę lat owoców spodziewać się nie można. Po gradobiciu nastąpiły gwałtowne ulewy, przez które kilka trzód owiec wypadło.

Zadziwiania wszystkich niemało, iż żadna z dzisiejszych gazet paryżskich, ani słowa jednego z Londynu nie zawiera.

— Dnia 2 lipca. —

(z Gazety Warszawskiej):

Mieszkańcy w *Buckinghamshire*, gdzie Monarcha nasz podczas pobytu swego w Anglii bawił czas niejaki, podali Królowi Jmci d. 29 z. m. przez Pana *Dehority*, adres powinszowania koronacyi, podpisany przez 3000 jenerałów, admirałów, księży protestanckich, urzędników miejscowych, właścicieli domów i t. d.

Król Jmć wyznaczył 5625 franków pensyi roczney jenerałowi porucznikowi hrabiemu *Vendamme*, który się urodził w *Kassel* d. 5 listopada 1770 r., i mieszka w *Paryżu*.

Pewną jest rzeczą, iż układy z wyspą *St. Domingo* trwają ciągle; słychać, nawet, iż posłano dotey wyspy fregatę z *Ultimatum* rządu francuzkiego.

Podług listu, umieszczonego w korespondencyi astronomiczney P. *Zach*, basza Egiptu daje pułkownikowi w wojsku swoim na miesiąc 60,000 frank. i ogromny worek kawy. Rzadko jednak ta ilość płaci się gotowizną, lecz pospolicie bawełną lub innymi towarami. Niebezpieczno jest przyymować służbę u wspomnionego baszy, który rząd swój zaczął od zamordowania 200 Mameluków, wezwanych do pałacu jego na ucztę, daną z powodu zawartey z niemi ugody.

Jenerał *Lafayette* pisze z *Louisville* pod d. 12 maja, iż d. 14 lipca przybędzie do *Nowego-Yorku*, zkąd uda się do *Washingtonu*, a ztamąd d. 15 sierpnia popłynie do *Francyi*.

Hrabia *Lavalette* uwolniony przed kilkulatory z więzienia przez małżonkę swoją, otrzymał później przebaczenie, a nawet urząd; wybawicielka zaś jego, dostawszy pomieszania zmysłów, znajduje się w prywatnym domu waryatów.

Dnia 24 z. m. zapadła tu ziemia w szpitalu *XX. Kapucynów*, pod łóżkiem niewiasty tamże chorującej; chora znikła nagle w głębi dośwyć znaczney. Przypadek ten niezmiernie zatrwożył wszystkich obecnych. Młody uczeń farmacyi sam jeden okazał przytomność umysłu; pobiegł po sznury dla wydobyć tey nieszczęśliwey, i sam wszedł w rozpadlinę; wkrótce sznur się zerwał, lecz przywiązał go drugi raz i wydobył tę niewiastę jeszcze zostającą przy życiu. To zapadnienie nie pierwszy raz zdarzyło się w tey oczęści miasta; przed kilku laty tylko ono nie zapadła podłoga refektarza w kollegium *X. Nicolle*, i Pan *Molinos*, architekt, ledwo potrafił zapobiedz wielkiemu nieszczęściu.

Paryż dnia 2 lipca:

(z *Gazety Börsen Halle*.)

Do *Barcellona* przybył Xiążę heski na okręcie sardyńskim, gdzie najął na dwa miesiące mieszkanie, a potem wyjedzie do *Madrytu*.

Załoga barcellońska powiększona będzie o 2000 ludzi.

Po zaszłém zaburzeniu w *Madrycie*, które dnia 21 nie zupełnie usmierzone zostało, jenerał *Aimerich* otrzymał rozkaz, iżby się udał do *Kadyksu*, prosił atoli aby mu wolno było udać się do *Starey-Kastylii*. Dnia 19 było kilkanastu raniomych w *Madrycie*.

Towarzystwo zachęcenia, nazwane *Société com-*

manditaire rozpoczęło swe działania, gdy 50 milionów, których potrzebowała do swego przedsięwzięcia (z zastrzeżeniem, iż naprzyszłość drugie tyle przyymie), nie tylko całkowicie już są podpisane, ale nadto jeszcze ma przewyżki 25 milionów. Celem towarzystwa jest dawać wspomnienia i pożyczki na wszystkie przedsięwzięcia rolnicze i przemysłowe, a samo nie znajduje się żadnymi działaniami na swój pożytek, i nie wdaje się do żadnych operacyi papierów krajowych, jakiegokolwiek rodzaju. Główna rada administracyi towarzystwa składa się z następujących dyrektorów: *Ardouin*, *Blanc*, *Sim. Bérard*, *Chaptal*, *Chevals* (Cenzor), syn *Daly*, Xiążę *Dalberg*, *Hagerman*, *Javal*, *J. Lafitte* (Prezydent), Xiążę *la Rachevoucauld* (Censeur), *César Lapanouze*, *Mallet*, Hrabia *Molé*, *Paravey*, *Cas. Perrier* (Vice-Prezydent), *Pillet-Will*, *Vital-Roux*, *Rothschild*, Hrabia *Ruty*, Hrabia *Symeon* (Cenzur), *Ternaux* (starszy) Vice-Prezydent, *Vassal*. Tymczasowie na czele dyrektorji są: PP. *J. Lafitte*, *Ternaux* starszy i *Kazimierz Perrier*.

Kilka listów z *Barcellona* donosi, iż kolumbiyczycy mieli opanować wysepkę *Lanzarote*, i lękają się, aby z niey nie uczynili najazdu na jedną z wysp *Balearskich*. Niemniej, iżby nie uskuteczniłi rozszerzonego planu działania, przeciwko handlowi hiszpańskiemu, zważając na wielką siłę, którą oni składają przez wysłanie najlepszych swych kaprów i wielu okrętów wojennych pod *Gibraltar*.

— Dnia 3. —

Gazety oppozycyjne zaprzeczają prawa ministeryum, sądownie już rozwiązane pytanie, względem właściwości sądu, odsyłać jeszcze pod roztrząsanie rady stanu. *Gazeta Etoile* utrzymuje, że prawa choć tego.

Podług gazety *Pilote* d. 16 w *Madrycie* ranióno więcej, jak 30 ludzi; chirurg *Alarcos* dostał więcej jak 27 ran rozmaitemi narzędziami; szklarz jeden utracił rękę, a wielu nosy albo uszy.

Zastanawiają się, iż w liczbie korpusów wojsk, którym Król Hiszpański, przez odezwy dziękował, ochotnicy królewscy nie są wymienieni.

Gazeta nadworna madrycka pod d. 23 z. m. donosi, o wyjeździe Króla i dworu d. 22 rano z *Aranjuez* do stolicy, wśród szeregów rozstawionego wojska królewskiej gwardji, regimentów prowincjonalnych i ochotników królewskich, oraz wśród huku dział i odgłosów dzwonów.

Francuzcy oficerowie, którzy do Egiptu się udali, wysoką dostają płacę; pułkownik pobiera miesięcznie 1000 franków. Rząd nasz przytym zapewnia im utrzymanie praw ich we *Francyi* i zalecił ich opiece jeneralnemu konsula *Drowettego* w *Alexandryi* i innych agentów w *Lewancie*. Podług ostatnich wiadomości zatrudniało się ich 40stu lub 50 ćwiczeniem murzynów w służbie wojenney. Pierwsze regimenta w ten sposób ćwiczone w obozie instrukcyjnym pod *Kairem* składały główną siłę *Ibrahima* baszy w *Morei*. Zdaje się, że jenerałowie *Boyer* i *Livron* podzielili się główną administracją, pierwszy ćwiczy w obrótach rekrutów, drugi czynnie zajmuje się uskuteczniem planów jego handlowych i finansowych. W tym celu rozpoczął był układy z francuzkiem towarzystwem handlowem, o pożyczkę na zastaw najobfitszey gałęzi dohodów Egiptu; jednakże bezpieczeństwo, które holdownik Sultana tureckiego daje, znaleziono niepewnym, do udzielenia pozwolenia na zaciąganie długów.

(Z *Kor. Hamburs.*). Wczora *J.K.W. Delfin* przybył w paradnym pojeździe do pałacu *Taille-ryskiego*, a wkrótce potym udał się w towarzystwie Xiążąt *Blacas*, *Damas* i *Guiche* do kaplicy zamkowej, gdzie się znajdowali *Nuncyusz* papieżki, *Wielki jałmużnik* i *Ablegat Jego Świątobliwości*, który po mszy ze zwyklemi obrzędami słożył *J.K.W.* spadę poświęconą, od Papieża dla *N. Delfina* ofiarowaną.

Guelfucci, były Mer gminy *Alando* w Korcyce, który w r. 1824 zrobił fałszywe świadectwo ślubne, chcąc syna swego uwolnić od zaciągu wojskowego, skazany został wyrokiem sądu na pięć lat do robot ciężkich i piętnowanie.

ANGLIA.

Londyn dnia 1 lipca.

Dowiadujemy się z listów prywatnych z *Parryża*, że *N. Delfin* wkrótce wiedziedzi Anglią. Mniemamy, że przed dwoma lub trzema miesiącami było postanowieniem, ażeby te odwiedziny nastąpiły tuż po uroczystości namaszczenia.

W Izbie niższej, *P. Canning*, odpowiadając na zapytanie *P. Brougham*, względem zajęcia Hiszpanii przez wojska francuzkie, oświadczył, że jest przekonany, o chęciach szczerych rządu francuzkiego, wyprowadzenia części pozostałego wojsk swych na tym półwyspie. (*J. d. D.*)

— Dnia 2 —

(z *Gazety Warszawskiej*).

Układy względem pożyczki dla rządu hiszpańskiego zostały zerwane przez kupców tutejszych, lubo się do niej z początku skłaniali. Jeden z kommissarzóv hiszpańskich miał oświadczyć, iż takie postępowanie jest bardzo nieprzyzwoitem, i zagrozić, iż nazwiska tych kupców ogłosi w gazecie madryckiej.

Statek przewozowy *Kato* przywiózł gazety wychodzące w *Sierra Leona* pod d. 7 maja. Donoszą, iż ciągle wiele żołnierzy umiera w warowni *Cape-Coast*. W ostatnim roku umarło 217 żołnierzy i 72 oficerów; osada składa się jeszcze ze 146 żołnierzy i 8 oficerów. Jeneral-major *Turne* wydał następującą odczkę do mieszkańców w *Cape-Coast* i innych narodów przyjacielskich i sprzymierzonych z Anglią: „Król *Ashanteów*, przy pomocy ludu *Elminy*, prowadził z wami i nami okrutną i niesprawiedliwą wojnę; został ukarany za swój występki i dzikusć, a kraj *Elminy* dla tego jeszcze istnieje, iż Król *Niderlandzki* i Król *Angielski*, Pan mój, zostają z sobą w pokoju. Lecz doniosłem o postępowaniu tego ludu, a los jego zależy będzie od rozkazów, jakie odbiorę. Wszyscy walczyliście za prawa wasze, i dziękuję wam imieniem Króla, Pana mojego. Anglia nie pragnie żadney wojny; chce tylko, aby narody afrykańskie były wolnemi, szczęśliwemi i bogatemi. W tym kraju niczego sobie nie życzy, jak handlu zapewnionego prawem. Jeśli Król *Ashanteów* przedstawia na rządzeniu własnym swoim narodem, i nie będzie tamował handlu, ani sąsiadów swoich uciemięzał, niech tylko to oświadczy, a zaraz zawrę z nim traktat; nie podpiszę zaś pokoju z nim pod żadnym innym warunkiem, dopóki nie odstąpi żądanej haraczu i podległości ościennych krajów. Działo się w *Cape-Coast* d. 2 kwietnia 1825 roku.“

Listy z *Nowego-Yorku* donoszą, iż 500 żołnierzy pod dowództwem północno-amerykańskiego jenerała *Atkinsa*, opatrzonych w żywność na pół roku, odebrało rozkaz udania się w górę rzeki *Mis-suri* aż do katarakt, co stanowi drogę 450 mil niemieckich, dla zawierania traktatów z rozmaitemi pokoleniami indyjskimi.

Jeneral *Boliwar*, wymawiając się powtórnie od przyjęcia nagrody, uchwaloney przez kongres peruwiański, napisał taki list do prezesa rzeczzonego kongressu: „Powtarzam, iż usługi moje już bez ofiarowanego podarunku nierównie lepiej nagrodzone zostały, niż się kiedy mogłem spodziewać. Wiadomo w Panu, iż kongres niczego nie zaniechał, coby chlubną dla mnie było pamiątką. Nazwał mię oycem i oswobodzicielem Peru, zaszczycił mię przez mianowanie dożywotnim prezesem, postanowił wybić medal z wizerunkiem moim, dał mi nazwisko oswobodziciela, powierzył mi naczelne dowództwo w Peru, a teraz nakoniec ofiaruje mi ogromny majątek. Wszystko przyjąłem z radością, prócz ostatniego, bo mi tego zabraniają prawa mojego kraju i te, które są w sercu mojem.“

Izba Wyższa. Dnia 27 z. m. przyjęła Izba bil względem utrzymania porządku w uniwersytecie w *Oxford*, tudzież bil względem pensy dla sędziów.

Izba Niższa. Dnia 28 z. m. Pan *Hume* złożył petycją jenerała *Hislop* i kilku innych wojskowych, skarżących się na zwlekany podział pieniędzy, pochodzących z wielkiej zdobyczy, którą wojsko nasze oddawna w *Decan* zebrało. Kanclerz skarbowy niewinniał członków wyznaczoney do tego Kommissyi, jako to: *Xiążęcia Wellingtonia* i Pana *Arbuthnot*, którzy bynajmniey nie mają własnego interesu w tej sprawie. Doktor *Lushington* oświadczył, iż *Xiążę Wellington* napisał niegrzeczny list do jenerała *Hislop*, i że wspomnieni kommissarze wezwali do tej czynności syna Pana *Arbuthnot* 20stoletniego młodzieńca, i dali mu urząd, z którego na rok może mieć 20 000 funtów szterlingów.

Pan *Canning* zapytany od Pana *Russel* odpowiedział, iż pretensye anglików do rządu hiszpańskiego wynoszą blisko 2 miliony funtów szterlingów; lecz zaspokojenie ich doznaje przeszkód, których teras przytaczać nie może; oświadcza jednak, iż rząd angielski żadnego środka nie zaniechał dla przyspieszenia układu.

Dnia 1 b. m. Kommissya Izby przyjęła rozmaite bile względem celł i innych przedmiotów. Pan *Brougham* zapytał się: kiedy wojsko francuzkie ustąpi z Hiszpanii? Odpowiedział na to minister *Canning*, iż Francya i Hiszpania najmocniej zapewniły, że to jak najszybciej nastąpi, Hiszpania jednak życzy sobie, aby 10 000 wojska francuzkiego jeszcze pozostało. Dodał oraz, iż pragnie mocno ustąpienia tego wojska z Hiszpanii, i o tém nie wątpi. Pan *Barring* zapytał się, czemu dotąd żadnego posta południowo-amerykańskiego nie przedstawiono Królowi Jmci? Na co Pan *Peel* po wyśoiu Pana *Cannig* oświadczył, iż nie może na to w zaspakajającym sposobie odpowiedzieć.

HISZPANIA.

Madryt d. 21 czerwca

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Wzmocniono osadę w *Ciudad-Rodrigo*, składającą się z 800 ludzi milicyi prowincjonalney; odebrano bowiem wiadomość, iż banda konstytucjonistów, zebrana w Portugalii, chce uderzyć na wspomnioną twierdzę.

— Dnia 22. —

Były minister wojny *Aymerich*, wymówiłszy się od przyjęcia urzędu gubernatora *Kadyxu*, posił Króla Jmci o pozwolenie, aby mógł udać się do *Valladolid*. Pan *Aymerich* był marszałkiem polnym, a postanowienie mianujące go gubernatorem *Kadyxu*, mianowało go oraz jenerałem porucznikiem. Monarcha własnoręcznie napisał to postanowienie.

— Dnia 23. —

(z *Korrespondenta Warszawskiego*.)

Nowy Wielkorządca Madrytu jeneral *Pezu-ela*, wydał surowy rozkaz do wszystkich władz miejskich i prowincjonalnych w nowéj Kastylii, ażeby bezzwłocznie rozbrojono ochotników królewskich, a broń zachowano w domach municypalnych na składzie, aż do czasu gdy potrzebować ję będą. Jeszcze za urzędowania swego chciał jeneral *Cruz* toż samo uczynić i artykuł ten znajdował się w urzędzeniu o ochotnikach Królewskich w tenczas wydaném, nigdy jednak nieprzyszedł do skutku. Dnia wczorayszego zebrała się nadzwyczajna kommissya na ważny rozkaz Króla, z jenerałów i urzędników cywilnych złożona, dla naradzenia się względem zupełnego zwinięcia korpusu ochotników królewskich. Wielu członków było tego zdania, ażeby rozbroić ich w jednym dniu i o jednej godzinie w całym królestwie, a dopiero donieść im o ich zwinięciu; przemogła jednak rada jenerała *Castanos*, który obstawał przytém, ażeby cofnąć opłatę od chleba na rzecz ochotników

królewskich ustanowioną; przez co utrudni się możliwość umundurowania, a z czasem z powodu tego będą musieli wyjść sami z korpusu wszyscy ci, którzy swym kosztem umundurować się nie będą w stanie; a właśnie tacy tylko, są w tej milicyi niepokojnymi i niebezpiecznymi.

Od granic hiszpańskich dnia 24 czerwca.

Przekonano się, że pogłoska o otruciu ochotników królewskich była zupełnie fałszywą. Zesłani lekarze dla rozpoznania choroby tych, którzy za otrutych miano, oświadczyli, iż cała choroba pochodzi z zepsucia żołądka kilku żołnierzy, którzy za wiele głowy baranięj jedli.

Wielkorządcą w Barcelonie mianowany Margrabia *Campo Sagrado*; wiadomość ta wielkie w tem mieście sprawiła ukontentowanie.

W Saragossie, na rozkaz generała *Sampore* wiele osób uwięzionych zostało.

Vice-Konsul hiszpański w Tunisi wydał ostrzeżenie do dowódców okrętów hiszpańskich, ażeby nieprzyjmowali ani kupców ani towarów tunetańskich na okręty; korsarze bowiem greccy, napadają na wszystkie okręty, własność turecką przewożące.

Ochotnicy królewscy zachęcani zmianami, które w rządzie zaszły, zamknęli się w koszarach swoich, gdzie groźną przybierają postawę. Najwięcej obchodzi ich oddalenie Pana *Aimerich*; on bowiem był puklerzem wszystkie ich postęпки zastaniającym, które teraz koniec wezmą, a na to miejsce porządek i karność nastąpić będą musiały.

Słychać że Xiążę Infantado otrzyma dowództwo nad korpusem ochotników królewskich.

Hrabia *Casa Flores* mianowany posłem w Lisbonie, a Don *Salvador Zea Bermudez* (brat ministra) pierwszym sekretarzem legacyi.

Od początku tego miesiąca, zbierają się wszyscy ministrowie wielkich mocarstw lądowych, na narady u P. *Zea*; domyślają się, że rzecz tyje się polepszenia wewnętrznego stanu Hiszpanii.

Odebrano z Havanny depesze, d. 1 maja datowane; zawierają one adresa władz i mieszkańców tamecznych do Króla, oraz prośbę, ażeby rozpoczęto układy z odpadłymi krajami w Ameryce południowej. Wyspa Kuba może naydogodniej służyć za miejsce zgromadzenia się kommissarzów.

TURCYA.

Od granic Tureckich d. 26 czerwca.
(z *Gazety Warszawskiej*).

Do *Widdynu* przybył tatar wysłany od *Sersaskiera Redszyda* baszy z wiadomością, iż turcy odnieśli przy *Salona* zwycięstwo nad grekami. 2,000 uszu chrześcijańskich miano posłać do *Stambułu*.

Według doniesień z *Idryi* pod d. 10, a ze *Smyrny* pod d. 6 b. m. admirał grecki *Sachtury* uderzył kilka razy na flotę kapitana baszy, i nareszcie niedaleko *Zea* mocno ją uszkodził. Kapitan basza umknął do *Kandyi*, dokąd go *Sachtury* ścigał.

Listy z *Zante*, dochodzące do dnia 15 czerwca, wyrażają: „*Ibrahim* basza, którego okręty po wypadkach dnia 12 maja schroniły się do *Kandyi*, po zdobyciu *Navarino* w Arkadyi, posunął się do *Kordovene* na drodze do *Tripolizy*. Lecz doznał pierwszej przeszkody, gdy greccy w odwrocie swoim niespodziewanie się tam usadowili i raptem na niego uderzyli. Poniósł znaczną stratę, i odtąd już się dalej nie posuwał. Tymczasem poddanie się warowni *Navarino* strwożyło greków, tak dalece, iż rząd w *Napoli di Romania* dla uspokojenia umysłów, nie tylko przebaczył wszystkim stronnikom *Kolokotroniego*; lecz nawet powierzył mu dowództwo 12,000 moreńczyków, którzy obrali go swoim generałem. *Kolokotroni* udał się z *Idryi* do *Napoli di Romania*, i w tamecznym kościele wykonał przysięgę, iż znowu gorliwie służyć będzie sprawie oyczyny. Udał się potem do korpusu swego, stojącego w *Tripollizis*. Admirał grecki *Mi-aulis*, ścigając okręty nieprzyjacielskie, które dnia

12 maja rozpięzchnęły się na wszystkie strony, przybył wreszcie niedaleko *Kandyi*, gdzie się połączył z admirałem *Sachtury*, który pobił flotę kapitana baszy przy *Zea*. Kapitan basza schronił się do *Kandyi*.

Nayważniejszą wiadomością (wyraża list z *Malty*) jest ucieczka *Kondurietego*, prezesa rządu greckiego, i *Trelawaja*, który z obozu greckiego przeszedł do Turków. Ten ostatni, rodem Anglik z Irlandyi, bawił długo w *Genui* i zawsze chodził w ubiorze tureckim.

— Dnia 27. —

List z *Tryestu* pod d. 25 b. m. donosi, iż zawinął tam z *Saloniki*, okręt, który w końcu maja był świadkiem bitwy morskiej, stoczony między flotą kapitana baszy i eskadrą grecką pod dowództwem admirała *Sachtury*. Pierwsza składała się z 40 okrętów, a druga z 52 i miała 8 statków palnych.

Według doniesienia z *Prewazy* pod d. 18 maja, seraskier ukończył wszystkie przysposobienia do oblężenia *Missolunghi*, i greccy lękali się niezwłóznego zdobycia tej twierdzy. *Ibrahim* basza, zająwszy *Navarino* ruszył ku *Napoli di Romania*. *Kolokotroni*, uwolniony wraz z innymi więźniami stanu, zebrał w Morei wojsko wynoszące 20,000 ludzi, (co zapewne jest przesadzonem), dla wstrzymania postępów *Ibrahima*. Oskarża byłego ministra wojny *Coletti* i sekretarza stanu *Maurokordato*, jako podeyrzanych, iż się dali przekupić. Wszystkie stronnictwa mają teraz zwróconą uwagę na *Pietro beja Mainy*, który się dotąd jeszcze za żadnem nie oświadczył.

WŁOCHY.

Medyolan d. 23 czerwca.

Wczora rano, *Podesta Medyolanu*, na czele urzędników municypalnych, w obecności N. Cesarza, odbył ciągnięcie losów stu posagów, które miasto dać postanowiło, tyłuż młodym dzwiczętom dla uczenia obecności NN. CC. II. w tej stolicy. Wieczorem był świetny bal u dworu; Hrabia *Strasoldo*, prezydent rządowy, dał w wigilię piękną ucztę, którą zaszczyliły swą obecnością N. Xiężna *Parmy*, NN. Vice-Król i Vice-Królowa, oraz J. K. W. Xiążę *Modeny*. (*J. de S. P.*)

Młody Hrabia *St. Leu* ożenił się z córką *Józefa Bonaparte*, po której znaczny bardzo miał otrzymać posag.

NIDERLANDY.

Bruzella dnia 2 lipca.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Onegdaj powróciła tu Królowa *Jeymość* z *Berlina*, i zaraz udała się do pałacu letniego *Lacken*.

Jedna z tutejszych gazet donosi, na mocy listów odebranych z *Londynu*, iż generał *Mina* z *Romero-Alpuente* i 5 lub 6 innymi członkami byłych stanów hiszpańskich, popłynął z Anglii do *Hawanny*.

Piszą z *Batawii*, iż Pan *Blume*, dyrektor królewskiego ogrodu roślin w *Raitenzorgu*, odkrył kwiat nieznanany dotąd w botanice. Gdy jest rozwinięty, ma blisko dwie stopy średnicy, a sam jego pączek, co do objętości, równa się głowie kapusty europejskiej.

AUSTRYA.

Wiedeń dnia 4 lipca.

(z *Gazety Warszawskiej*).

NN. Cesarstwo Ichmość mają na początku sierpnia powrócić do tutejszej stolicy, a pierwszych dni września wyjadą do *Presburga*, gdzie się zwołany już Sejm Węgierski odprawi. Koronacya N. Cesarzowej na Królową Węgierską ma nastąpić d. 4 października, w rocznicę imienin ukochanego Monarchy.

Wyszło tu urządzenie, polecające ażeby jezuitoi w krajach austriackich znajdujący się, władzy miejscowych biskupów podlegali i wszystkim urządzeniom, które ci wydadzą, posłusznymi byli.

DODATEK.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 81.

Wilno dnia 13 Lipca o. s. 1825 Roku:

KRÓLESTWO POLSKIE. RAPORT RADY STANU Z działań Rządu od czasu ostatniego Seymu. (Ciąg 22 gi.) WYDZIAŁ SKARBOWY.

Załączone do niniejszego Rapportu cztery roczne obrazy (*), obejmujące wszystkie szczegóły przychodów i wydatków Kass Skarbowych w roku 1820, 1821, 1822 i 1823 uskutecznionych, wyciągnięte z rachunków przez Kommissyą tym Wydziałem kierującą, corocznie w Radzie Stanu składanych, zawierają ogół czynności czteroletnich poboru i użycia grosza publicznego. Ogół ten następujący wykazuje rezultat:

Pozostało w Kassach Skarbowych na końcu roku 1819 . . . . . 2,417,681 gr. 9

Na końcu tegoż roku Kassy Skarbowe miały do pobrania . . . . . 18 132,016 — 9

Łącznie . . . . . 20 549,697 gr. 18

Też Kassy Skarbowe miały do wypłacenia . . . . . 8,289,453 gr. 23

Odrącając należność płatniczą od powyższego zapasu, okazywała się przewyżka funduszu nad długami . . . . . 12,260,243 gr. 25

Wpłynęło do Kass Skarbowych w roku 1820 . . . . . 60,762 697 gr. 13

— 1821 . . . . . 59 444 352 — 29

— 1822 . . . . . 74 322 694 — 10

— 1823 . . . . . 69 156 977 — 2

Łącznie . . . . . 263,666 722 gr. —

Do czego dodawszy Remanent powyższy . . . . . 2 417 681 — 9

Ogół wynosi . . . . . 266,084,403 gr. 9

Wypłacono z Kass Skarbowych

w roku 1820 . . . . . 60,207,757 gr. 20

— 1821 . . . . . 60 852 634 — 11

— 1822 . . . . . 67,155,100 — 21

— 1823 . . . . . 65 332,224 — 14

Łącznie . . . . . 253,547,697 gr. 6

Pozostało zatem w Kassach Skarbowych na końcu roku 1823 . . . . . 12,536 706 gr. 3

Od tego remanentu w summie . . . . . 12,536,706 gr. 3

Odrącając ilość należącą do funduszu Xięstwa Warszawskiego . . . . . 317,881 — 20

Pozostaje fundusz epoki Kr. . . . . 12,218,824 gr. 13

Do tego dodają to co Kassy Skarbowe miały do pobrania z epoki Królestwa na końcu roku 1823 . . . . . 40,392 724 gr. 19

Co czyni łącznie . . . . . 52,611,549 gr. 2

A potrącając to co Kassy Skarbowe miały do wypłacenia na końcu roku tegoż . . . . . 18 314,398 gr. 13

Okazuje się przewyżka funduszu nad długami na końcu roku 1823 . . . . . 34 297,150 gr. 19

A zatem remanent Kassowy na końcu roku 1823 przewyższa remanent jaki był na końcu r. 1819 o sumę . . . . . 10,119,024 gr. 24

W stanie zaś tychże Kass Skarbowych przewyżka funduszu nad długami większa jest na końcu roku 1823 od podobneyże przewyżki jaka była na końcu r. 1819 o sumę . . . . . 22 036 906 gr. 24

Jakie były środki, za pomocą których powyższe osiągnięte zostały skutki, to następującym Rada Stanu wyłuszcza opisem:

a. DOCHODY.

I. Dochody stałe.

1 8 2 0.

Istotna należność do pobrania w roku 1820 wynosiła po potrąceniu szynkowego od żydów i prowizyi od kapitałów na inném miejscu zarachowanych na służbę bieżącą . . . . . 19,512,277 gr. 18

Na służbę lat zeszłych do końca r. 1819 . . . . . 3 708 388 — 21

23,220,666 — 9

Wpłynęło w tymże roku:

na służbę bieżącą . . . . . 18,011,093 gr. 25

na służbę lat zeszłych do końca 1819 r. . . . . 1,244 822 — 25

19 255 916 — 20

Zostało zatem na końcu roku 1820 do pobrania:

z służby bieżącej 1820 . . . . . 1,501,183 gr. 23

z służby lat zeszłych do końca 1819 r. . . . . 2,463 565 — 26

3 964 749 — 19

to jest: że pozostałość poborowa w stosunku do należności wynosiła:

co do służby bieżącej $\frac{1}{3}$

co do służby lat zeszłych $\frac{2}{3}$

1 8 2 1.

Istotna należność do pobrania w r. 1821 wynosiła:

na służbę bieżącą . . . . . 17,589,566 gr. 25

na służbę lat zeszłych do końca r. 1820 wraz z nowo wykrytymi . . . . . 6 572 618 — 5

24,162,185 — —

Wpłynęło w tymże roku:

na służbę bieżącą . . . . . 16,351 191 gr. 17

na służbę lat zeszłych do końca r. 1820 . . . . . 1,646 976 — 22

17 998,168 — 9

Zostało zatem na końcu r. 1821 do pobrania:

na służbę bieżącą . . . . . 1,238 375 gr. 8

na służbę lat zeszłych do końca 1820 r. . . . . 4 925 641 — 13

6,164,016 — 21

to jest: że pozostałość poborowa w stosunku do należności wynosiła:

co do służby bieżącej 1821 $\frac{1}{4}$

co do służby lat zeszłych $\frac{3}{4}$

1 8 2 2.

Istotna należność do pobrania w r. 1822 wynosiła:

na służbę bieżącą . . . . . 17,617,529 gr. 4

na służbę lat zeszłych do końca r. 1821 po potrąceniu umorzonych i pod innemi tytułami zarachowanych dochodów . . . . . 4 789,169 — 16

22,406,698 — 20

Wpłynęło w tymże roku:

na służbę bieżącą . . . . . 16 732,286 gr. 7

na służbę lat zeszłych do końca r. 1821 . . . . . 1,047 047 — 20

17 779,333 — 27

Zostało zatem na końcu r. 1822 do pobrania:

na służbę bieżącą . . . . . 885,242 gr. 27

na służbę lat zeszłych do końca r. 1821 . . . . . 3,742 121 — 26

4,627,364 — 23

to jest: że pozostałość wyborowa w stosunku do należności wynosiła:

co do służby bieżącej $\frac{1}{6}$

co do służby lat zeszłych $\frac{5}{6}$

1 8 2 3.

Istotna należność do pobrania w r. 1823 wynosiła:

na służbę bieżącą . . . . . 17,609,849 gr. 22

na służbę lat zeszłych do końca r. 1822 wraz z nowo wykrytymi . . . . . 4,762,401 — 27

22,372,251 — 19

Wpłynęło w tymże roku:

na służbę bieżącą . . . . . 16,826,112 gr. 5

na służbę lat zeszłych do końca r. 1822 . . . . . 881,211 — 5

17 707,323 — 10

Zostało zatem na końcu r. 1823 do pobrania:

na służbę bieżącą . . . . . 783 737 gr. 17

na służbę lat zeszłych do końca r. 1822 . . . . . 3 881 190 — 22

4,664 928 — 9

to jest: że pozostałość poborowa w stosunku do należności wynosiła:

co do służby bieżącej $\frac{1}{25}$

co do służby lat zeszłych $\frac{24}{25}$

(*) Obrazy te dla szczupłości miejsca nie umieszczają się.

Ogólujac rezultata czteroletnie poboru dochodów stałych, okazuje się: że należność czteroletnia wynosiła. 77,405,670 gr. 15
 że na nią w czterech latach wpłynęło . . . . . 72,740,742 — 6
 że zatem nie pozostało do pobrania jak . . . . . 4,664,928 — 9
 to jest w stosunku do należności prawie 17.

Tak nieznaczna zaległość poborowa, pomimo niskości cen ziemiopłodów, jest dowodem regularności Kontrybucyj i usilnego zarzadzania Władz Skarbowych.

II. Dochody niestale.

1 8 2 0.

W ogóle z tytułu dochodów niestających, miało wpłynąć podług budżetu w roku 1820 . . . 17,296,823 gr. 14
 Wpłynęło w tymże roku . . . . . 18,723,252 gr. 25
 Przewyżka zatem okazała się nad zamierzenie budżetowe . . . . . 1,426,429 gr. 11

1 8 2 1.

Miało wpłynąć w roku 1821 podług budżetu . . . . . 19,052,596 gr. 17
 Wpłynęło w tymże roku . . . . . 26,766,057 — 14
 Przewyżka zatem okazała się nad zamierzenie budżetowe . . . . . 7,713,460 — 27

1 8 2 2.

Miało wpłynąć w roku 1822 podług budżetu . . . . . 33,378,218 gr. 19
 Wpłynęło w tymże roku . . . . . 35,539,515 — 23
 Przewyżka zatem okazała się nad zamierzenie budżetowe . . . . . 2,161,297 — 4

1 8 2 3.

Miało wpłynąć w roku 1823 podług budżetu . . . . . 35,540,838 gr. 27
 Wpłynęło w tymże roku . . . . . 37,148,571 — 2
 Przewyżka zatem okazała się nad zamierzenie budżetowe . . . . . 1,607,732 — 5

Łącznie zatem w 4ch latach miało wpłynąć podług budżetu . . . . . 105,268,477 gr. 17
 Wpłynęło w ciągu lat 4ch . . . . . 118,177,397 — 4
 Przewyżka zatem w 4ch latach wynosi nad zamierzenie budżetowe . . . 12,908,919 — 17

Ważna zatem ta część dochodów publicznych, którą Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu stosując się do wyraźnej woli Waszey Cesarско-Królewskiej Mości podnieść usiluje, odpowiedziała szczególnie troskliwosci Rządu, okazując pomimo mniej sprzyjających okolicznosci w przeciagu lat 4ch blisko 13 000 000 przewyżkę nad zamierzenie budżetowe, które to zamierzenie same we dwynasób się podwyższyło. Szczegóły tych dochodów następującym objaśniają się sposobem:

I. C ł o.

1 8 2 0.

Spodziewany dochód z celi oceniony był w budżecie na rok 1820 . . . 3,712,000 gr. —
 Wpłynęło w ciągu roku . . . . . 5,898,769 — 23
 Przewyżka zatem wynosiła . . . . . 186,769 gr. 23

1 8 2 1.

Spodziewany dochód z celi oceniony był w budżecie na rok 1821 . . . 4,000,000 gr. —
 Wpłynęło w ciągu roku . . . . . 4,119,119 — 4
 Przewyżka zatem wynosiła . . . . . 119,119 — 4

1 8 2 2.

Spodziewany dochód z celi oceniony był w budżecie na rok 1822 . . . 4,000,000 gr. —
 Wpłynęło w ciągu roku . . . . . 5,388,309 — 13
 Przewyżka zatem wynosiła . . . . . 1,388,309 — 13

1 8 2 3.

Spodziewany dochód z celi oceniony był w budżecie na rok 1823 . . . 4,000,000 —
 Wpłynęło w ciągu roku . . . . . 5,241,519 — 28
 Przewyżka zatem wynosiła . . . . . 1,241,519 — 28

A zatem w ciągu czterech lat zamierzenia budżetowe wynosiły . . . 15,712,000 gr. —
 Wpłynęło istotnie . . . . . 18,647,718 — 8
 Przewyżka zatem wynosi . . . . . 2,935,718 — 8

Przewyżka ta jest wypadkiem mniej spodziewanym. Wadomo jest Waszey Cesarско-Królewskiej Mości, że przeszkody jakimi zarządzenia zagraniczne zatamowały spieniężenie produktów rolnych

kraju naszego, zniewoliły Rząd Królestwa do zupełnej zmiany systematu handlowego. Zaprowadzona z początkiem roku 1825 nowa Taryffa celna zastosowana do środków jakich obce Rządy względem naszych płodów użyły, i mająca na celu uzyskanie potrzebnych modyfikacyj w ustawach tychże Rządów, zabezpieczyła wielu przedmiotom handlu przystępu do kraju, innych zaś przywóz przez podniesioną opłatę celną ścięsiła. Środki te przepowiadały znaczne zmniejszenie dochodu celnego; lecz ofiary tej wymagało dobro kraju dla osiągnięcia głównego zamiaru, i oprócz tego dla zachęcenia fabryk i rękodzielni, które tym systematem zachęcane, bez początkowego usunięcia konkurencyj z wyrobami obcemi, tak widocznie rozkrzewiłyby się nie zdołały. Jakież ztąd wpłynęły skutki na rozszerzenie w kraju naszym ducha przemysłowego, o tém Rada Stanu miała zaszczyt Waszey Cesarско-Królewskiej Mości pod Wydziałem Spraw Wewnętrznych zdać sprawę. W tém miejscu tę uwagę Rada Stanu dodaje: że przez ściślejsze obsadzenie granic linij Strażników konnych i pieszych, przez wyjęcie ich z pod zwierzchnictwa Komor, przez stosowniejszy podział opłaty Celney Wchodowej i Konsumowcy, przez ściśle dopełnienie przepisów Kodexu Handlowego co do xiąg kupieckich, przez dokładniejsze urządzenie Kwitów zaświadczaających, przez usunięcie żydów stałego sposobu zarobkowania nie mających w trzechmilionowej przestrzeni nad granicą zamieszkałych, przez udokładnienie Kontrolli wewnętrznej, i nakoniec przez ułatwiony sposób w odsądzeniu spraw defraudacyjnych, dochody celne nietylko przewidzianemu nie uległy zmniejszeniu, lecz nadto w dwóch ostatnich latach do 2,600,000 zamierzenie budżetowe przewyższyły.

2. K o n s u m c y a.

1 8 2 0.

Dochód ten łącznie z szlachtuzowem oceniony był w Budżecie na . . . 3,519,731 gr. 18
 Wpłynęło na to w ciągu roku . . . 4,435,192 — 22
 Przewyżka zatem wynosiła . . . . . 525,461 gr. 4

1 8 2 1.

Dochód ten łącznie z szlachtuzowem oceniony był w Budżecie na . . . 3,760,000 gr. —
 Wpłynęło na to w ciągu roku . . . 4,393,64 — 19
 Przewyżka zatem wynosiła . . . . . 633,64 gr. 19

1 8 2 2.

Dochód ten oceniony był w Budżecie na . . . . . 5,198,325 gr. —
 Wpłynęło na to w ciągu roku . . . 5,866,349 — 19
 Przewyżka zatem wynosiła . . . . . 668,024 — 19

1 8 2 3.

Dochód ten oceniony był w Budżecie na . . . . . 6,115,588 gr. 11
 Wpłynęło na to w ciągu roku . . . 6,166,116 — 26
 Przewyżka zatem wynosiła . . . . . 50,528 — 15

A zatem w ciągu 4 lat zamierzenia budżetowe wynosiły . . . . . 18,593,642 gr. 29
 Wpłynęło istotnie . . . . . 20,468,703 — 26

Przewyżka zatem wynosi . . . . . 1,875,060 — 27

Stopniowe zmniejszanie się funduszów Skarbowych, które Waszą Cesarско-Królewską Mość skłoniło do oświadczenia woli swojej w odezwie Ministra Sekretarza Stanu z dnia 15 maja 1821, z którego to zmniejszenia wynikła potrzeba naprzód skutecznienia pożyczek, a następnie zarządzania poborów antycypacyjnych, stało się powodem Kommissyi Przychodów i Skarbu do szukania w odmiennej manipulacyi skuteczniejszego zasilenia percepty. W tym celu w roku 1822 ustanowiła Administracyą konsumcyjną w mieście Stołeczném Warszawie, a w roku następnym zaprojektowała podobne Administracye w Miastach Wojewódzkich, Obwodowych. Wzrastająca po miastach ludność zwiększana przybywającymi obcemi rękodzielnkami zasilala to źródło ważnych dla Skarbu dochodów. Dla przeprowadzenia go do właściwego mu stopnia obfitosci, ponowione zostały zaniedbane tylko w wykonaniu przepisy, względem obrejbów miejskich podatkwu Konsumcyjnemu ulegających. Uchylono konsensa na wolną rzeź bydła po wsiach w bliskości miast będących wydawane i sakodę dochodom konsumcyjnym zarządzające. Wszelkie poczyniono przygotowania do

zaprowadzenia w ciągu roku 1824 Administracyi konsumcyjney w miastach Wojewódzkich, które to miasta dla ułatwienia Kontrolli i zapobieżenia defraudacyi okopami otoczyć postanowiono, nakoniec zastrzeżono przepisy karne na przestępujących w tej mierze urzędzenia krajowe. Takim sposobem nie tylko zamierzenie Budżetowe blisko o dwa razy podwyższyło się, lecz nad to powiększone zamierzenie, jeszcze przewyżka uskuteczniłą została.

3. Opłaty stęplowe.

1 8 2 0.

Dochód z stępla zamierzony był podług Budżetu na 1,400,000
 Na to wpłynęło w ciągu roku . . . 1,744,159 gr. 2
 Przewyżka zatem wynosiła . . . . 544,159 gr. 2

1 8 2 1.

Dochód z stępla zamierzony był podług Budżetu na 1,500,000
 Na to wpłynęło w ciągu roku . . . 1,694,597 gr. 12
 Przewyżka zatem wynosiła . . . . 194,597 — 12

1 8 2 2.

Podług Budżetu miało wpłynąć . . 1,750,000
 Na to wpłynęło w ciągu roku . . . 1,881,081 gr. 17
 Przewyżka zatem wynosi . . . . . 131,081 — 17

1 8 2 3.

Podług Budżetu miało wpłynąć . . 1,800,000
 Na to wpłynęło w ciągu roku . . . 2,526,002 gr. 26

Przewyżka zatem wynosi . . . . . 526,002 gr. 26

A zatem w ciągu 4 lat zamierzenia

Budżetowe wynosiły . . . . . 6,450,000 — —
 Wpłynęło istotnie . . . . . 7,645,840 — 27

Przewyżka zatem wynosi . . . . . 1,195,840 — 27

Wzrost dochodów stęplowych poświadcza, iż ustawa opłaty tego rodzaju przepisująca, ściślej jak dawniej jest wykonywaną. Oddzielna Deputacya pracuje nad wygotowaniem w swoim czasie projektów stosownych przepisów stęplowych, tymczasem zaś Kommissya Skarbu czuwa nad literalnym onych wykonaniem. Oprócz szczególnych urzędzeń w tej mierze wydanych w latach poprzednich, w roku 1823 zapewniony został Skarbowi pobór kosztów stęplowych w sprawach Policyjnych, kryminalnych i defraudacyjnych, uskuteczniłą została ściślejsza rewizya ksiąg wpisowych w całym Sądownictwie, tudzież nominacyi wszystkich Urzędników i Officyalistów dla ściągania zalegać mogącey opłaty, a wszystko to ku odzyskaniu należnych Skarbowi dochodów. Oprócz nieprześcannego czuwania nad pomnażaniem percepty, zajęła się Kommissya Rządowa odmianą gatunku papieru pod stępel i znaków wodnych; przedsięwzięte środki sprawiły, że teraz papier jest trwalszy i naśladowanie onego jest trudniejsze.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
 Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler

w Drukarni Redakcyi.

Dziennik Wileński.

Numer 6 Dziennika Wileńskiego 1825 r. zawiera następujące materje:

Literatura. Stan nauk i literatury we Francyi za panowania Ludwika XIVgo. (Dokończenie) — **Podróże.** Podróż Minutolego do kościoła Jowisza Ammońskiego. (Ciąg 6ty) — **Poezya.** Goral, powieść słowiańska, przez Adama Słowikowskiego. Gołąb, romans wołyński, tegoż. — **Handel.** O wpływie komor celnych na przemysł narodowy. — **Wypadki spótczesne.** Francya pod Karolem X. — **Wynalazki.** O drogach żelaznych i o działach parowych. **Bibliografia.** Legatowicza Ign. o dziełach polskich dotąd nigdzie niewspomnianych. Nowe karty jeograficzne. — **Nauki stosowane.** Opisanie fabryki porcellanowey w Wiedniu. Gospodarstwo niderlandzkie w terażniejszym stanie. (Ciąg 2gi). Machina postrzygalna excentryczna. (z ryciną). O robieniu kumissu. Nowa polewa na porcellanę. Sposob ochraniań narzędzi żelaznych i stalowych od rdzy. Massa do konserwowania przedmiotow historyi naturalney. Użycie roślin wodnych na nawoz. Dachy słomiane trwałe i nie łatwo zapalające się. Sposob robienia pekielfleyszu hamburskiego. Sposob zachowania mięsa. Sposob zachowania mięsa świeżo. O przydatności tłustości rybiej dla drzew owocowych. Poznanie muszkatowey gałki fałszowanej. Fałszowana koszenilla. Sposob, aby cielęta były wielkie i tłuste. Jarmarki na wełnę w Rossyi.

1 Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, i na uzyskanie nagromadzoney przez byłego arendownego dzierżawcę Pomużskiego Starostwa obywatela Wilkomirskiego powiatu Piotra Zawadzkiego, skarbowey niedoimki, w ogóle 4,229 rub. 21 kop. srebr., oddana na sprzedaż z publicznych targow, połowa majątku Bolniki do tego Zawadzkiego należąca, w Wilkomierskim powiecie położona, zawierająca w sobie ziemi uprawney, łąk i zarosli 9 włok, poddanych płci męzkiey 10, żeńskiey 10, a wolnych 6 męzkiey a 11 żeńskiey płci dusz; z jakiey połowy majątku wyliczono rocznego dochodu 222 rub. 35 kop. srebr.; dla odbycia pierwszego targu naznaczono dzień 31 terażń lipca; a zatem życzący należec do niego i kupić pomienioną połowę majątku Bolniczek, zechcą przybyc do tego Rządu, gdzie okazane im będą i uprzednie warunki. Dnia 8 lipca 1825 roku.

Sowietnik A. Łazarowicz.
 Sekretarz i Kawaler Kleyst.
 Stoła Naczelnik Kowalenok.

1. Rada Mieyska Wileńska po wysłuchaniu Ukazu z Izby Skarbowey Lit. Wileńskiej w dniu 23 xbra przeszłego 1824 roku za N. 8,308 do siebie wyszłego; którym uzyskiwać z mieszczan w skaskach 1816 roku zapisanych remanenta Skarbowe sposobem rozkładki stosownie do uczynionego rozporządzenia przez JW. Ministra Finansow kazano, to jest wnosic do Wileńskiego Pottgo Kaznaczeystwa remanent podatkw Skarbowych co rok połowę zwyczajnego rocznego podatku, lecz kiedy ze sprawki uczynioney okazało się: iż mnieysza liczba mieszczan opłatnych a większa z powodu ubóstwa, nieżyjących, oddanych w rekruty, i niewiadomo gdzie znajdujących się całkiem nieopłatnych, to Rada ninieysza za pośrednictwem Wileńskiej mieyskiey Policyi chociaż kilkakrotnie Obywateli wzywała na Ratusz, dla ob-

myślenia środków jakimby porządkiem liczący się na mieszczanach remanent Skarbowych podatków mógł być zaspokojony, gdy wszakże toż Obywatelstwo nie przybyło; przeto też Rada w celu wniesienia tak przypadającego na rok idący całkowitego okładu, jak równie i połowę tegoż okładu na remanent do zwyczajnie biorącego się z każdej duszy na rok podatku jakoto: poduszne-go, na reparacyą drog i wodną komunikacyą po rubli assygnacyjnych 8 kop. 30, na mocy powyższego Izby Skarbowey Ukazu, którym odpowiedzialność liczących się Skarbowych remanentow za ubyle dusze, stosownie do rozporządzenia JW. Ministra Finansow opartą na ogół mieszczan Wileńskich obecnie znajdujących się została; przez raport prosila JW. Litt. Wileńskiego Cywilnego Gubernator i Kawalera Horna, ażeby dozwolił jeszcze taką ilość na każdą duszę podwyższyć. Powodem więc czego tenże JW. Cywilny Gubernator utwierdzając powyższą Radę Opinią zaleceniem w dniu 3 praesen. za N. 11,179 teyże Radzie danym, doprowadzić do skutku taką Opinią przedpisał naysrożej, a zatem Rada miejska przez niniejsze ogłoszenie uprasza wszystkich Obywateli mających swe własne na powiatach dobra, majątki i folwarki, tak dziedziczne jako toż zastawne i arendowne possessye, niemniej zajmujących się urządzaniem tychże dóbr, a nakoniec wszystkich szlacht osiadłości rozmaitego gatunku dzierżących, ażeby znajdujących się u nich na mieszkaniu mieszczan Wileńskich nie nieopłatnych na Ratusz do Rady miejskiej Wileńskiej w czasie nayrychlejszym dla opłaty tak za rok idący 1825, jak równie i remanenta podatkow Skarbowych, wysłać raczyli, i takowych pod żadnym pretextem u siebie nie utrzymywali. Dat roku 1825 mca julii 9 dnia.

Jan Buksza Prezydent R. M. W.
Sekretarz Rady M. W. Józef Woytkiewicz.

1. Roku 1825 julii 4 dnia awizacya imieniem Jana Michieliniego successora po Bartłomieju Michielinim w mieście Szawlach zmarłym podaje się do Gazety Kuryera Litewskiego z okoliczności takiej. Po zaszłej śmierci brata swojego Bartłomieja Michieliniego, przybyły z kraju Włoskiego oświadczający się dla osiągnięcia pozostałego po nim funduszu, gdy z testamentu i w skutek onego przez opiekę czynionego opisu znajduje, że od rozmaitych osób za kartami i rachunkami należne zawinięcia nie są dotąd uiszczone a tym czasem długi brata przez wierzycieli jego uzyskują się, iżby więc w tym względzie jednoczasowe ułatwić obrachowanie się tak z kredytorami, jako też dłużnikami onego, zaprasza oświadczający się przez niniejszą awizacyą wszystkich, na których pokazana zalega należność z rachunku lub obligowego zawinięcia do miasta powiatowego Szawel, ażeby pod kwit exystującej tu jeszcze opieki oną uścili, lub prawne złożyli na

usprawiedliwienie swoje dowody, i podobnie wierzyciele komunikowali teyże opiece dla odebrania satysfakcyi z funduszow zeszłego swoje pretensye naydaley w przeciągu jednego miesiąca od datty wydrukowania tego w Gazecie, po tym zaś czasie przymuszonym będzie oświadczający się formą praw udać się po satysfakcyą do władz Zwierzchniozych od których tey zależeć będzie dopełnienie. Datt jako wyżej.

Gioccani Michelini.

1. Sąd Ziemi powiatu Wileńskiego zawiadamia wszystkich kredytorow i pretensorow do majątku W. Franciszka Rewkowskiego b. Deputata szlacheckiego powiatu Oszm. stosujących pretensye, iż takową konkursową sprawę w tymże sądzie odchodzącą, celem ostatecznego oney rozsądzenia w dniu 17 terażniejszego miesiąca julii wezmie do namowy, a na niestawających stronach amissyą zapisze. Roku 1825 mca julii 11 dnia.

Michał Sawicki Prezydent Ziemi powiatu Wileńskiego.

3. W Domie W. Kapitana Tryntrocha pod N. 1318 znajduje się kocz Warszawski na dwie osoby do sprzedania, ktoby sobie życzył może się zainformować u gospodarza tego domu.

3. Chrystian Pekle rodem z Meklemburga, doskonały ogrodnik, życzy sobie mieć miejsce w mieście lub na wsi, zna się równie dla założenia Trybhausow i Oranżerii, jako też z każdym rodzajem drzew fruktowych obchodzić się umie, na dowód tego może okazać świadectwo gdzie zostawał. Gdyby kto sobie życzył mieć takowego u siebie za ogrodnika, raczy się udać do nauczyciela języka niemieckiego w szkole przy kościele Ewangelickim, który mieszka w kościelnym Ewangelickim domu na ulicy Niemieckiej.

3. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w dobrach Romayniach JW. Maurycego Prozora Generałowicza woysk b. Polskich w powiecie Kowieńskim leżących Exystujący, wszystkie osoby do konkursu należące przez niniejszą awizacyą zawiadamia: iż Dekret oczewisty tego Sądu w dniu 20 mca julii roku ninieyszego 1825 promulgowany będzie. Datt w Romayniach r. 1825 mca junii 28 dnia.

Józefat Erdman Prezydent Grodz. Upitski i Exdywizorski.

Dawid Gineyko Sędz. Grodz. Kowieus. i Exdywizor.

Leopold Woyszwillło Prezes Sądu Grodz. Wilkomirskiego.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 3 lipca rubel srebrny 3 rub. 71 k., czer. zł. nowy 11 r. 95 k., star. 11 rub. 70 k., imperyal 37 r. 10 kop.

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacyi.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatry.	Odmiana w powiet.
	d. 11 godz. 2½ wieczor	27 cal. 7,0 lin.	+ 17 stopni.	Poludniowy	Deszcz.
	d. 12 — — —	27 — 8,0 —	+ 15 — —	Zachodni.	Deszcz.
	d. 13 godz. 5 z rana	27 — 9,8 —	+ 8 — —	Poludn.owy.	Pogoda.

Wilno dnia 15 lipca o. s. 1825 roku

1. Wedle Ukazu JEHO IMPERATOR-SKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rossyą. etc. etc. etc.

UUr. Stanisławowi b. Sędziemu Graniczn. Gubern. Grodzienskiej, późniey Prezydentowi Ziemi Lidz. Leonardowi b. Sędziemu Gran. Lidz., późniey Deputatowi wywodowemu, Felixowi b. Prezydentowi Grodz., Ignacemu b. Sędziemu Graniczn., Kazimierzowi Sędziemu Urzędnikom ptu Lidzkiego, Edwardowi Regentowi Sądów Gubern. Graniczn. Grodziens. i drugiemu Ignacemu Rotmistrzowi, Janowi Majorowi woysk Ross. Kawaler., Gasprowi Porucznikowi woysk Poll. późniey Sędziemu Granicznemu Lidz., Adamowiczom, po czterech dekretech, Xaweremu Podstolem Witebskiemu, Józefowi Podkomor. ptu Słuckiego Czarnockim oraz potomstwu Alojzego Czarnockiego, Xaweremu i Esteli z dokładem ich opieki Czarnockim, po dekretach suspensionis copiarum z spraw, contumationis, et comportationis, tudzież Piotrowi i Annie z Czernikow primo voto Franciszkowej Adamowiczowej Stolnikowej Mściskawskiej adresens Pomarnackim b. Regentom Sądów Gł. Wilen. 2go Departamentu, po dekretach suspensionis, contumationis, et comportationis. Pozew loco per agende executionis przed Sąd Ziemi Lidz. na roki 6. Trojeckie lub po nich następane, z instancji Urgo Jana Józefa dwómiennego Barona Chaudoir niegdys kupca pierwszej gildyi pod firmą bracia Chaudoirs piszącego się, a dopiero Obywatela gubernii Wołyńskiej dziedzica dóbr ziemnych, w referencyi, do skarg w czasie poczynionych, oświadczeń i manifestów zaniesionych, tudzież do własnoręcznych pism zesłego Franciszka Adamowicza Stolnika Mścisk. i do dalszych dowodów u Sądzie złożonych mających, jako też dekretów w Ziemstwie Wilen. r. 1823 maja 25, 8bra 24, 1824 r. marca 15 i julii 25 nastających; mianowicie oto: iż co zesły z tego świata Franciszek Adamowicz Stolnik Mścisk. (po którym obżalną spadek osiągnęliście) doświadczając od żalگو w wielu względach przyjacielskiej pomocy i zyskawszy zaufanie przez wywzajemnienie się z władzy sobie nadanej, windykował od rozmaitych osób żalگو summy, jako też miał sobie powierzone gotowe pieniądze, które w miejscu powrócenia żalگو niekiedy używał do załatwienia własnych interessów, oraz do zrobienia przysługi z osoby swojej Domowi Xiążąt Radziwiłłom i dalszym, pieniądze rozpożyczał a obligi i prawa zastawne oraz dekreta nie na imie żalگو jak był powinien, lecz na własne otrzymywał, listami zaś do żalگو adresowanymi zapewniał o dostatecznym zahipotekowaniu summ; podając radę jako plenipotent, że tym sposobem massowane summy łączniey będzie mógł windykować i one żalگو odsyłać, jak o tem przekonywają w rozmaitych datach adresowane pisma, z których 1809 r. junii 24 dnia objaśnia: że stolnik Adamowicz czyniąc oblikwidacyą z Domem X. Dominika Radziwiłła o summy żalگو należne, dołączył do własnych cz. zł. 6,470 i zł. pol. 5, z jakowej cz. zł. 3,775 na prawie zastawnym na majątku

ptcie Wilkomirskim leżącym, pod imieniem własnym lokował, a cz. zł. 3,695 zł. pol. 5 na tymże majątku ubezpieczył przez wzięty oblig od Radziwiłła, i że od tych summ wypadające procenta punktualnie żalگو będą dochodziły, uręczył. Powtóre, w 1811 r. maja 3 dnia doniosł, że na kontraktach Nowogrodzkich kassa Xcia Dominika Radziwiłła na oblig żalگو zawiniła cz. zł. 850, że ten oblig wziął do siebie, że satysfakcyja za onym nie nastąpiła i oney oczekunie, a 1818 r. januaryi 21 dnia uwiadomił, że pozwy do Kommissyi Radziwiłłowskiej wyniosł, aktoaty wpisał, i że tym porządkiem pretensye żalگو objawił, a następnie skonkludował, że niema się czego lękać. Lecz jak późniey okazało się iż zesły Stolnik Adamowicz, podobniey jak dawniey proces nie pod imieniem żalگو istotnego kredytora, lecz pod imieniem własnym rozpoczął. Potrzebie, mając powierzone sobie papiery do pozyskania z massy po Marszałku Brzostowskim pozostałej, na summę cz. zł. 4,185 w Exdywizyi Michaliskiej, jak świadczy dekret 1816 julii 10 dnia ogłoszony, na imie własne uzyskał rekognicyą do summy rubli sr. 16,456 kop. 11½, z obowiązkiem niektórych detrunkat z teyże samey summy, chociaż ta bez najmniejszego zaprzeczenia do żalگو należała i należy, jak o tém upewniają dowody pisma, na skutek jakowego dekretu zesły Adamowicz, jak późniey z komportacyi przez obżalną dopełnionej okazało się, sądzoną sobie dekretem Exdywizorskim przysięgę wykonał. Poczwarne, w roku 1809 gbra 25 wziął wexel do Paryża do Pana Guibharda na 21,000 liwrów czyli czerw. złotych 2,000. Popięte, w r. 1809 junii 24 dał wiedzieć że od Rdułtowskiego cz. zł. 225, od Obuchowicza cz. zł. 129 uzyskał. Poszoste, w r. 1810 marca 10, od Urodz. Zielenskiego cz. zł. 135 zł. 1 gr. 17 a xbra 5 od Rajckiego cz. zł. 260 odebrał. Posiódme, z odebranych od Xcia Zuboffa procentow dostatecznego rachunku nieprzedstawił, słowem zesły Adamowicz podług swego upodobania częstokroć postępując bez zezwolenia i akceptacyi nawet żalگو niekiedy działał, o jednych donosił, a o drugich czynnościach niepomieniał, procenta odbierał, summy kapitalne podnosił i onych nieodsylał, ciesząc zawsze rychłym uspokojeniem takowych, wydatków rachunkami objętych kwitami niensprawiedliwiał, papierów niepowrócił summ wywindykowanych, lub pod imieniem własnym zostających, jakie do żalگو należały i należą nie oddał, a w ostatku żyć przestał, po którego zgonie obżalną Adamowiczowie, Czarnoccy i Pomarnaccy wszelkie fundusze ewikcyi uległe, z tytułu naturalney successyi do władania swojego zajmawszy, nietylko summ należnych nieopłacili, ale nawet papierów żalگو posługujących, w czasie swoim nieoddali, i ledwo za rozkazem Zwierzchnosci niejaką część papierów za rewersami wydali, a reszta i dotąd u siebie utrzymując, pozbawiają możności przedsięwzięcia skutecznych środków do pozyskania należności dalszych. Gdy prawo Statutu Litt. w ar. 18 z r. 7 zapowiada: „Kto dobra posięga ten brzemiona znosić powinien“ a obżalną rozdzieli-

wszy całość pomiędzy siebie tytułem naturalney sukcesyi, od tey powinności uchylają się, z tego względu przymuszony żalcy przedsięwziąć niemłą koley dla siebie dopominku przez process, pozwał wszystkich obżalnych przed Sąd Ziem. ptu Wilen., lecz obżalni przedłużając należną satysfakcją naprzemian wzdawać siebie dopuszczaliście, i tak w r. 1823 maja 25 obżalni Adamowiczowie na lukra banicyi doczesney i wieczney wzdąć siebie dozwolili, a z Pomarnackimi i Czarnockimi poszła suspensa na dniu 24 8bra, Obżalni Adamowiczowie na lukra infamii jak również Pomarnaccy po dekrete suspensionis na lukra infamii kondemnować dozwolili, dla tego z Czarnockimi poszła dyllacya kopii z spraw; w roku zaś 1824 marca 15 Czarnoccy i Adamowiczowie znowu na lukra infamii wzdąć siebie dopuścili, a z Pomarnackimi poszła suspensa, aż ledwo nakoniec dnia 25 julii wszyscy Obżalni przystąpili do sprawy i stannosc oswiadczyli, a gdy ze strony żaligo wniesiono żądanie by Obżalni na skutek Konst. 1,699 r. na dekreta niestanne przez opłatę solucyi warowali activitatem loci standi, w tę porę pomimo dzierżenia tak znacznych funduszw, niemieniem pieniędzy na opłatę kondemnat wymawiali się, deklarując takowe i w czasie pozniejszym przedstawić, żalujący zbliżając satysfakcją zezwolił na takowy odkład, z obowiązkiem złożenia solucyi przed oczewistą rozprawą; z tego powodu Sąd Ziemski Wilenski opłatę takowych solucyi na dekreta niestanne na Obżalnych Czarnockich i Adamowiczach otrzymane, do przypadnienia oczewistey sprawy zawiesił, i komportacją na wszystkich do sprawy wchodzących stronach przeznaczył, zakreślając termin spełnienia takowej w dniu 21 augusta 1824 r. z persystencyą dwótygodniową, gdy zatem już wszystkie dyllacye ułatwione zostały, i komportacja ze strony żaligo dopełniła się, w poparcu więc takowego processu pozywa żalcy wszystkich Obżalnych do oczewistey rozprawy przed Sąd Ziem. Wilenski na roki ś. Trojeckie lub po nich następane, zakładając Prozby o nakazanie warowania activitatem loci standi na wypadłe kondemnaty każdemu poudzielnie Obżalowanym Adamowiczom na lukra banicyi doczesney i wieczney 1823 maja 25, na lukra infamii 8bra 24, et iterum na lukra infamii 1824 maja 15, a Czarnockim podobnie po osobno na lukra infamii 1824 marca 15 stosownie do Konst. 1699 i dekretu 1824 julii 25 zapadłego, o zatwierdzenie pokładających się ze strony żaligo dowodow, a mocą onych sądzenia dla żaligo na wszelkich funduszach po zesłym Franciszku Adamowiczu Stolniku Mścisk. pozostałych, a przez obżalnych zawładanych, summ kapitalney jedney cz. zł. 6,470 zł. 5, drugiey cz. zł. 850, trzeciey rub. sr. 16,456 z wydetrukowaniem z teyże trzeciey summy ilości dekretem Exdywizorskim ostrzeżoney, czwartey cz. zł. 2,000, piątey cz. zł. 225, szóstey cz. zł. 129, siódmey cz. zł. 135 zł. 1 gr. 17, osmey cz. zł. 260, o zrebogowaniu i nakazanie powrótu tych summ jakie rachunkami przez zesłego Adamowicza są okazane, jeżeli successorowie istoty onych kwitami lub assygnatami jak się zesły Adamowicz obowiązał, niedowiodą, o zwrot kosztow prawnych, o doliczenie procentow respective zawinień, o przeznaczenie do opłaty naykrótszego terminu, a w razie chybienia zastrzeżenia inekwitacyi do wszelkich funduszw zesłego Adamowicza w czyimkol-

wiek ręk. będących ad extenuationem, z tem, iżby takowej pod karami sprzeciwieństwa nikt pod żadnym pretextem niebronił, zwolną wyprzedają ruchomości przez publiczną licytacją, o nałożenie zaprzeczenia zapośrednictwem władzy Zwierzchnięzey na wszelkie fundusze obżalnych Adamowiczow, Czarnockich i Pomarnackich dopóki aktualna wypłata nienastąpi, zwrótu wszystkich papierów dla żaligo przeznaczenia, o uznanie bliższości do dowodu i odvodu żalmu, chociażby za juramentem. i tego decydowania co ze strony żaligo obszernie czasu sprawy proszonym będzie. S. M. Z.

Roku 1825 mca julii 3 dnia. Woźny świadcę iż z tego Autentycznego pozwu kopie z Autentykiem zgodne na papierze herbowym pisane, w sprawie JW. Józefa Jana Barona Chadoira niegdyś kupca pierwszej Gildyi pod firmą braci Chadoirs piszącego się, ad presens dziedzica dóbr ziemnych w gubernii Wołyńskiej położonych JW. i W. Stanisławowi b. Sędziemu Guber. Gran. Grodz. późniey Prezydentowi Lidzkiemu Ziem., Leonardowi b. Sędziemu Gran. Lidz. późniey Deputatowi wywodowemu, Felixowi b. Prezydentowi Grodz., Ignacemu b. Sędziemu Gran., Kazimierzowi Sędziemu Urzędnikom pttu Lidz., Edwardowi Regentowi Sądow Gran. Gubern. Grodzieńsk., i drugiemu Ignacemu Rotmistrzowi, Janowi Majorowi woysk Ross., Gasprowi Porucznikowi woysk Polsk., późniey Sędziemu Gran. Lidz. Adamowiczom Xaweremu Podstolem Witebskiemu, Józefowi Podkomorzemu Śluckiemu Czarnockim, oraz potomstwu Aloizego Czarnockiego Xaweremu i Esteli z dokładem opieki, Czarnockim; jako niemającym w tuteyszey gubernii Wilenskiej Ziemney osiadłości do drzewi Sądowych Ziemskich pttu Wilenskiego poprzybijalem i o potrzebie stawania i odpowiedzi na roki ś. Trojeckie i po nich następane przed tymże Sędem Ziemskim pttu Wilengo opowiedzialem i zawiadomilem. Datt. ut supra.

Stefan Trzesnicki W. P. W.

Roku 1825 mca julii 3 dnia. Przed Aktami Grodzkimi Pttu Wilenskiego stawając osobiscie Woźny wyżey wyrażony Relacją niniejszego pozwu urzędowie zeznał.

Przyjąłem Regent Onufry Herodenski.

Roku 1825 mca julii 4 dnia Woźny świadcę iż z tego pozwu Autentycznego kopią to do słowa zgodną na herbowym papierze spisana w sprawie JW. Jana Józefa Chadoir Barona, niegdyś kupca 1szej gildyi ad presens dziedzica dóbr Ziemnych w gubernii Wołyńskiej położonych WW. Piotrowi i Annie z Czerników imo voto Franciszkowej Adamowiczowej Stolnikowej Mścisk. Pomarnackim i Regentem Sądow Gł. Wilen. 2go D-part. oczewisto w ręce w majątku Giertuciszkach w pcie Wilkomirskim położonym, przed Sąd Ziemski Wilenski na Roki Trojeckie lub po niey następane podałem i o potrzebie stawania i odpowiedzi oznaymiałem i opowiedzialem Datt. ut supra.

Stefan Trzesnicki Woźny Pttu Wilensk.

Roku 1825 mca julii 4 dnia. Przed Aktami Ziemskimi Pttu Wilk. stawając Woźny wyżey wyrażony Relacją takowego pozwu urzędownie zeznał.

Przyjąłem Felix Pawłowicz. Ziem. Wilk. Regent.

Takowy pozew Redakcyja Kuryera Litt. do Gazet umieścić może. Roku 1825 julii 10 dnia. Świadcę Stanisław Marcinkiewicz Pisarz Grodz. Pttu Wilenskiego.